

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice šte. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopisi se ne vračajo. — Inserati: šeststopenjska petič-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravnishvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četr let 1 gld. 60 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 6 gld., za četr let 2 gld. 60 kr. in za jeden mesec 85 kr.

Štev. 76.

V Ljubljani v sobot, 4. aprila 1885.

Tečaj II.

Aleluja!

Jedna onih znamenitih lastnostij, s katero se odlikuje katoliška cerkev pred vsemi drugimi veroizpovedavanji, je fini razum, kateri se razodeva v katoliškem koledarju. Velike svoje praznike nastavlja je vselej v soglasji s naravo. Spremembe v naravi imajo svoj pendant v razdelitvi cerkvenih praznikov, in to razmerje upliva s svoje strani na pomenljivost liturgičnih svečanostij. Kadar v jeseni mrzla jesenska sapa brije po zapuščenem polju; obhaja mati cerkev spomin na naše umrle, na one vernike, kateri so nalik velemlu listju z debela človečanstva padli materi zemlji v tiho, hladno naročje. O zimskem obratišču praznujemo Gospodovo rojstvo. Solnce, katero se k višku dviguje na našem obzorju, premagajoč zimsko meglo, vidno je znamenje one blagodejne sile, katera krščanstvo navdaja, zmote razpodi in duševno tmino, iz mrzlega ozračja brezverstva in vrač človeški rod privaja k spoznavanju vekovitih, etičnih resnic. In spomladi, kadar se vsa stvaritev otresa zimskega spanja, obhajamo največji praznik našega verzakona: Veliko noč! Zunaj, po travnikih in logih, povsod po vsej božji naravi veselo klije novo življenje. Krilate ptice v zračni višavi žvrgolje zahvalno pesen svojemu stvarniku, po cerkvah pa razlega se v spomin Kristusovega vstajenja veličastni, srce pretresujoči Aleluja!

Posameznik spomina se ob tem prazničnem dnevu, da se bode tudi on iz tesnega groba tega svetá vzdignil v novo, večno življenje. Če to velja o posamezni osebi, ali ne smemo z isto pravico sličen preporod pričakovati za ves narod? In kar ima splošno veljavo za vsa plemena, za vso naravo, ali ta vesela nada nima pomena tudi za borni narod slovenski, za njegovo bodočnost? Da, da, pomlad kraljuje po širnem svetu, v cerkvi praz-

nujejo Kristusovo zmago nad grobom in smrtjo, v domoljubnem srcu slovenskem pak se z nova oživlja veselo upanje v naše narodno vstajenje. „Življenje diha vsaka stvar“ v teh prazničnih dnevih — kedo bode tarnal, kedo bode pesimistično obupaval nad konečno zmago svojega naroda!

Pač se ne dá zanikati, da je treba premagati mnogo protivnikov, odvaliti marsikater težak kamen, kateri še obtežuje naše grobovje, predno se posreči, zmagonosno prodreti s pošteno slovensko stvarjo. Čisto naravno, da oblastni sosedje nekako srpo in prezirljivo gledajo naše napore! Saj so vajeni bili, ravhati s siromašnim Slovincem kakor z inferiornim plemenom; da smo zaostali v kulturnem oziru, da se z njimi meriti ne moremo po svoji zgodovinski važnosti, razkladali so si, nikakor ne po našem neznatnem številu, po naši neveseli povestnici, temveč po duševni nedostatnosti slovenskega naroda. Ozrimo se na znanstveno delovanje posameznih nadarjenih Slovencev, katerim so bile razmere toliko ugodne, da so si priborili najodličnejše priznavanje med znanstvenim svetom, oglejmo si slovstveni napredek našega naroda tekom zadnjih desetletij, — in takoj bomo spoznali, da je preširnost naših sosedov neutemeljena, da ni naše ljudstvo nič manj nadarjeno, nič manj čilo in zdravo, nego narodi okolo njega. Resnica se ne dá zakrivati za vse veke, prej ali slej mora priti na dan. Uže dandanes nas celó protivnik bolj ugodno sodi, nego nas je sodil začetkom avstrijskega ustavnega življenja. Stari predsodki izginili bodo kakor meglena odeja v pomladanskem solncu, narod slovenski pridobil si bode spoštovanje navzlic svojemu neznatnemu številu — ako se ravna po dognanem načelu, da le resno, truda-polno in premišljeno delo sad rodi človeškemu borilcu. Ssilo, z narodnim chauvinizmom, s teatraličnim bombastom,

ničesar ne dosežemo. Naši nestrpnosti posmehuje se protivnik, saj zna, da dejanske sile v nobenem razmerju niso z oblastnimi frazami, s kojimi se čestokrat šopirimo. Spoznavati samega sebe, rane in ulesa preiskavati na lastnem životu, resnici durij ne zapirati in pri tujcu posnemati, kar je dobrega, od njega učiti se in nikdar niti za las ne ostaviti zakonite podlage, to jedino nas bode rešilo, lev tem znamenju obhajali bomo tudi mi Slovenci svoje politično vstajenje!

Se vé da, predno da se med narodom razširi to prepričanje, minulo bode še dokaj časa, obhajali bomo še marsikatero cerkveno Veliko noč. „Najnevarnejša žival je priliznec“, dejal je star basnotvorec, in narodi imajo svoje lizune ravno tako ter jih vestno poslušajo, kakor slaboumni vladarji. Tega priliznjene mrčesa pri nas sedaj kar mrgoli; v vseh glasovih dobrikajo se ubogemu ljudstvu, predstavljajoč mu njegovo junaško moč, proslavljajo njegovo duševno izobraženost. Špekulirajo na vse slabe nagone spridene človeške narave, dražijo njegovo nečimurnost, njegovo samodopadljivost, negujejo chauvinistične instinkte njegove. Kedo se bode potem čudil, da je le malo zrna med obilnimi plevami, le malo plodonosnega delovanja v kljub silnemu viku in kriku! Treba tedaj v prvi vrsti, da narod slovo dá tem lažisvétnikom, da se otrese teh nadležnih varuhov, kateri so dandenes glavna zapreka našemu vsestranskemu razvoju. Potem se bode moglo v istini vspešno delati na narodnem polju — dokler tega ni, zamán je trud pravih rodoljubov!

Bode se pa to sploh zgodilo, ali nam sploh kedaj zasiže žarna pomlad, ali bomo sploh kedaj praznovali, kot narod praznovali svoj politični preporod z veseljem „Aleluja“? Znane so nam vse žalostne razmere v našem javnem gibanju, vse

Listek.

Ženstvo v življenju in pravu starih Slovanov.

(V ljubljanski čitalnici predaval dr. Janko Babnik.)

(Dalje.)

Omenjal sem poprej nekoliko ženskih opravkov ter mesto, katero zavzima med njimi preja in vse, kar je z njo v zvezi. Za srednji vek imamo dovelj dokazov, da je tudi takrat bila navada, kakor se še danes pogostoma na kmetih nahaja, da se predice iz večjih hiš po večerih pri tem ali onem sosedu snidejo, vsaka svoj kolovrat s seboj prinese, ter da tam skupno predejo. Tja dohajajo tudi fantje, in med petjem in kramljanjem se delo vrši. To je po dolgih zimskih večerih kaj prijetna prilika, da se dekleta in fantje shajajo, spoznavajo ter zveze za celo življenje snujejo.

Tudi ta navada vsкупnega vzajemnega dela ima svoj izvor v nagnenju Slovanov do združenja, v nagnenju, katero je izraženo v zadržni obliki rodbine, katero se nam pa tudi pokazuje v pri-

Slovanih toliko razvitem kumstvu, pobratimstvu, gostoljubju itd. Prelo, to je uže omenjeni večerni shodi, vrši se vkupno, ker to bolje ugaja ter vsem udeležencem precej zabave dela.

Valvazor nam prav zanimljivo opisuje, kako da se je ob njegovem času prelo vršilo na Gorenjskem. Dekleta iz cele vasi se snidejo v veliki sobi pri kakem sosedu, kamor prinesó svoje preslice ter blizu do polnoči predejo. Pa ne, da bi sedle kakor si bodi, ampak to je strogo določeno, tako je na pr. sedež v kotu, čudoma, najodličnejši. Med delom se pripovedujejo priče in basni, zabavljajo se, pa menda ne same predice med sabo — konečno bi bilo vender le dolgočasno — ampak Valvazor pravi: „Wie nun die bienen bald riechen und zugeflogen kommen, wo viele blumen sitzen, also fangen auch an die jungen Coridones und Meliboei, die ledigen dorf galanen meine ich, zum rocken einzukehren, oder wie es die krainerische redeart gibt, auf gespinste zu gehen (na prejo gredó), sie bringen auch spiel-leute mit, und setz sich ein jedweder zu der seinig-nigen, die ihm in den augen und im herzen sitzt.“

Ti shodi bili so torej tudi najboljše prilike za ljubeče — za ljubeče, ker tudi stari Slovani so ljubili, ljubili kakor drugi narodi:

„Ljubezen je bila,
ljubezen še bo,
ko tebe in mene
na svetu ne bo.“

Da pa romantične ljubezni z vsemi spletkami, katere moderno ljubezen navadno obdajajo, pri starih pristnih, da ne rečemo najvinih narodih iskati ne smemo, je jasno, ker za to je treba tako razvitega družbinskega življenja, kakor ga v prvotnih časih ni bilo. Krepost junakova vzbudila je nagnenje v dekletinem srcu. Dekle se je ljubljenu možu, kateri jej je postal vzor kreposti in jakosti, vdalo, in mož sprejel je ljubezen kot priznanje svoje vrednosti, kot priznanje, katero je zaslužil, katero pa je tudi on z vstrajno zvestobo in udanostjo povračal. Toda kopernenje, stokanje in zdihovanje po dekletu, bilo je pristnim narodom in tudi starim Slovanom tuje. Dekle, žena je dičila samo sebe s svojim ljubim, s svojim

tragikomične epizode, s kojima so svet iznenadili nekateri politični diletantje, kateri bi na vsak način prvo ulogo hoteli igrati med nami. Toda narod naš je nepokvarjen, je skozi in skozi zdrav! Za prvi trenotek se dá varati, kmalu pa spozna svojo zмотo ter krene na pravo pot. Bolj nego kedaj uverjeni smo one vedno čvrsteje se razvijajoče življenjske sile našega ljudstva. Okolo nas razcvetava se narava v svoji divni krasoti, cerkev obhaja danes spomin na zmago božjega sinu, zvonovi po vseh slovenskih stolpih vabijo verno čredo k veselju slavnosti, v naših prsih pa se z nova oživlja nada, da bode tudi v političnem oziru narod slovenski kmalu praznoval svojo Veliko noč, navzlic vnanjemu in notranjemu protivniku. In tedaj bomo i mi radostno vskliknili: **Aleluja!**

O dolenjski železnici.

(Konec.)

Drugo sredstvo, s katerim dotični interesi lahko podpirajo nameravano železnično zgradbo, je to, da se zavežejo, z neko gotovo količino tovara vsako leto preskrbovati železnično progo. Da bi imeli več obrtnije na Dolenjskem, zgodilo bi se to brez kake posebne težave. Tovarna A bi se zavezala, kolikovini B in C uvažati, oziroma izvažati. Res je, da je kaj malo takih obrtnijskih zavodov. Komu se bode tudi zljubilo, tovarne ustanoviti v pokrajinah, oddaljenih od svetovnega prometa, obdanih s kitajskim obzidjem! Ali vendar je dokaj veleposestnikov na Dolenjskem, zlasti na oni črti, katera se bode odcepila od glavne proge ter Ribnico in Kočevje vezala z Ljubljano, ki tudi takim terjatvam lahko ustrezajo. To velja posebno od lastnikov obširnih gozdov in bogatih premogokopov. Kjer pa takih posestnikov in veleobrnitnikov ni, tam se morajo občine zjediniti v ta namen. Dotični lokalni odbori ali srenjski zastopi bodo izračunali, koliko tovara bode občina vsako leto lahko izročila železnici, oziroma prejela od nje, in tak račun bode potem merodajna podlaga onim finančnim krogom, ki se utegnejo lotiti našega projekta. Dostaviti mi je, kar se je tudi poudarjalo pri vseh razgovorih, da se na ta način nihče pravno ne zaveže. Nihče namreč ne bode prisiljen, slučajne nedostatke ali diferencije pokriti iz svojega žepa. Pravne obveze ne morejo nastati iz enakih izjav, le toliko je treba, da se dotične cinitve in računi sestavijo *bona fide*, a ne z doloznim namenom. V tem oziru pa se baje smemo zanašati na priznano poštenost našega naroda, kateri sigurno niti dolenjski Slovenci niti nemški Kočevarji ne bodo sramote delali.

Če se je to zgodilo, če je osigurana dober kup odveza in če se je proračunila povprečna tovarna kolikovina — to se vse lahko dožene tekom tega poletja — potem naj se obrne konsorcij, kateremu se je dovolila koncesija za prva

dela, oziroma že obstoječi glavni odbor, do **deželnega zbora** kranjskega, proseč ga deželne podpore. Vprašanje je take neizmerne važnosti, da se mu noben deželni poslanec navzlic vsem osebnim mržnjam in stvarnim antipatijam odtegniti ne more. Dežela bode morala nekaj žrtvovati na korist zapuščeni Dolenjski. In ona bode to storiti mogla na dvojni način. Prvič s tem, da prevzame na svoj račun primerno svoto delnic. Navlašče rečem: delnic, kajti prioritete, i. e. dolžna pisma dotičnega delniškega podjetja, katerim gre prednost pred navadnimi delnicami, se bodo mnogo lažje spečati dale nego delnice ali akcije. Žalostna istina je sicer, da je skupno premoženje deželnega zaklada koncem leta 1883 znašalo le 1 145 099 gld. 30¹/₂ kr. ter da je vojvodino kranjsko prištevati najubožnejšim kronovinam našega cesarstva. Vender so troški za dolenjsko železnico, od katere je zavisen gospodarstveni obstanek skoro polovice našega ozemlja, tako eminentno produktivni, da če treba, celo en del deželnih obligacij lahko zamenjamo v železnične delnice, ako drugim pōtem ni mogoče, uživotvoriti železnico ter pogina rešiti našo Dolenjsko. Dolžnost bode poslaneem, trezno varčnost v tem vprašanji spojiti z zdravom radodarnostjo; ako se to zgodi, potem bodo še pozni naši vnuki hvaležno se spominali krepke energije, s kojo se je sedanji deželni zbor lotil vprašanja dolenjske železnice.

Poleg delnic, katere prevzame dežela, kazalo bode morda, še s posebnimi letnimi doneski podpirati železnico, vsaj za prvih deset let. Na slični način podpira štajerski deželni zbor lokalno železnico fürstenfeldsko. Pomisliti je namreč treba, da se bode pač stranska črta v Ribnico in Kočevje bržkone takoj obrestovala, dočim bode glavna proga čez Novo Mesto proti hrvaški meji iz začetka, dokler se ljudstvo ne opomore, baje precej pasivna. Vender o tem načinu deželne podpore uže sedaj definitivno govoriti, in *incertum rei eventum*, je vsekako prezgodaj, tedaj zadostuje, ako to eventualnost vsaj mimogredé omenjam.

Vzglede deželnega zbora posnemala bode — uverjeni smo tega — naša kranjska hranilnica, in tudi mestni zastop ljubljanski storil bode svojo dolžnost ter se udeležil pri delniškem podpisovanju. Dolenjske občine, dasi večinoma revne, sigurno ne bodo zaostajale. Sploh pričakujem od zdravega rodoljubja našega občinstva, da bode z denarnimi doneski podpiralo obče koristno podjetje. Tudi majhne svote se bode hvaležno sprejemalo. Tako so pri zidanju lokalne železnice po dolini gorenjeavstrijske Kremze posamezni kmetiči po pet goldinarjev donasali, in nikdo ni z večjim navdušenjem podpiral zgradbe, nego razumni škof Rudigier. Tudi med našim narodom živi odlična in spoštovana duhovščina, njej na čelu vladika, kateri si je hipoma pridobil ljubezen in udanost svojih vernikov — zakaj ne bi potem pri

nas z državno podporo mogoče ne bilo, kar se je na Górenjem Avstrijskem brez državne subvencije doseči dalo!

Recimo tedaj, da so interesi v soglasji z deželnim zborom in drugimi poklicanimi korporacijami dejansko dokazali svoje zanimanje za dolenjsko železnico, potem je pravi čas, da se obrnemo do osrednje vlade, zahtevajoč in proseč od nje izdatno državno podporo. Hvala Bogu, vse otročje prizadevanje nekaterih vrtoglavcev ni zamoglo kaliti naravne sloge med našimi zastopniki in dunajskim ministerstvom. Ogromna večina naših poslancev podpirala bode tudi v prihodnjem zasedanju Taaffejevo politiko; ako bodo tedaj kot kompenzacijo železnično subvencijo terjali za pokrajine, katere so zanemarjene skozi dolga stoletja, uverjeni smemo biti, da sedanji kabinet naših želja preziral ne bode. To ni nevredno barantanje, temveč postulat je navadne pravičnosti!

To so moje skromne misli o dolenjski železnici, dostaviti jim morem le to, da je po mojih nazorih *periculum in mora*. Sedaj je ugodni čas, porabimo ga, saj ne znamo, kaj nam prinese prihodnja ura! Finančni položaj naše državne polovice obrača se na bolje, srečni izid pogajanja s Severno železnico privedel bode še letos 13 milijonov v državno blagajnico, in upravno leto 1885 končalo bode, ako posebnih katastrof ne bo, z aktivnim preostankom. Tudi to je za nas ugodno, da se je minister Dunajevski, kakor se čuje po Dunaji, odločno izjavil proti enakim podporam za prihodnje dve leti, tedaj za 1886 in 1887. Če se marljivo poprimemo dela, gotovi smo s svojimi pripravami tekom jednega leta in naši poslanci našli bodo oglašena tla, kadar stopijo pred avstrijske državnike, rekoč jim: „Verni narod slovenski žrtvoval je staročastni avstrijski državi kri, kadarkoli je potrebovala njegovo udanost. Dolžnost tedaj državna je, da vrne njegovo ljubav, da plača njegovo zvestobo, da ga ne zapusti v njegovi bedi. Kar je storila vsem drugim izmed svojih sinov, stori naj tudi vojvodini kranjski na ljubo, omogoči ji naj železnico ter odstrani zapreke kulturnemu razvoju našega ljudstva!“ In videli bode, da naša prošnja ne bode ostala glas vpljočega v puščavi!

Na Dunaji 1. aprila 1885.

Prof. Fr. Šuklje.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Nekov dunajski list poroča, da se bode Tisza takoj po Velikonočnih praznikih podal na Dunaj, da se razgovarja z našim kabinetom o carinskih noveli. Ogerska vlada hoče na vsak način, da pride predloga pred oba parlamenta. Če obvelja Tiszina zahteva, imeli bomo še kratko zasedanje državnega zbora po Veliki noči, drugače ne.

Dalje v prilogi.

si ženo, kateri je bil poleg navadnega, mirnega in redovitega venčanja pri Slovanih zelo razširjen, to je namreč otmica, ruski ubegu ali uvodu. Čudoma se je po Balkanu otmica do današnjih dni ohranila. Ako na pr. roditelji branijo, ali je kaka druga zapreka, si mladenič naprosi prijatelje ter z njihovo pomočjo deklico siloma odvede.

Pri tem je posebno to opomina vredno, da jedino volja ženina in neveste odločuje, ter da jih, ako je nevesta s svojim privoljenjem ženinovo samovlast opravičila, nikdo več razdružiti ne more, ampak zakon veljaven ostane. Za Valvazorjevih časov še se je nahajala otmica tudi po Kranjskem pogostoma. O Uskokih nam ta pisatelj poroča, da, ako ima kak Uskok nekoliko premoženja, ter njegovi prijatelji za pripravo dekle vedó — udovic namreč ne marajo — ne izprosujejo dolgo devojke, ampak ako roditelji na prvo prošnjo devojke dati nočejo, pridejo snubači s 5 do 10 konji — ako je treba tudi v večjem številu — ter si s silo devojko vzamejo. Navadno pridejo po noči. S svojim ropom gredó kake dve milji daleč k duhovniku, kateri jih mora poročiti.

možem, ki je čvrst junak. „Krasna pava periemu, a žena mužemu“, pravi ruska prislovica. Mož naj bo popolen v svojih moških poslovi in našel bode dekle, ženo, katero zasluži, katera mu bode vredna družica za življenje.

Družica za življenje!

„En čas sem jokala,
En čas pa pela,
Zdaj se pomislila,
Da bi ga vzela.“

pravi narodna pesem, tako je polagoma iz slovanskega dekleta postala slovanska žena.

Prvo vprašanje, ki se nam tukaj vriva, je določba starosti, v kateri sta se pri Slovanih vzela. Viri nas pri tem večinoma zapusté, natankih in točnih določb ne nahajamo. Za moža pravi hrvatska prislovica: „u kojima se ljetim može sablja pasati u onim i ženiti.“ Za dekleta še take določbe ne najdem, menda se je narod ravnal po pregovoru, ki očetu nasvetuje: „ženi sina kad hočeš, a kćer udaj kad možeš.“ Na to pa se je zelo gledalo, da razlika starosti med možem in ženo ni pre-

velika, kajti, kakor pravi ruska prislovica, „moldica u starika — ni děvka, ni baba, ni vdova.“ Ženo pa si poišče Slovan v bližini — daleč botrit, blizu ženit, ker

„mat' nobena prav ne stri
k' svojo hćer može tako,
u deveto deželo.“

Način, kako da stopajo Slovani v zakon, imenujejo slovanski juristi venčanje ter razločujejo venčanje, kateremu je predhodnik zaroka ali vjebridba z vsemi znanimi obredi in kateri sledi potem poroka ali udavanje. To je navadni način ter se vrši v sporazumljenji in po dovoljenji roditeljev kakor sploh zadrugarov devojke. Obredov, ki so pri tem navadni, še omenjati ne smem, ker raztegnilo bi se s tem moje predavanje tako, da bi bilo teško priti do konca. Vsaj so pa vsakomur barem za jeden kraj ti obredi znani, in v bistvu so pri vseh Slovanih tisti, naj stanujejo na obalah Jadranskega morja ali ob Uralu, na nemški meji ali ob Črnem morji. Nekoliko spregovoriti hočem le o drugem, rekel bi silovitem načinu, pridobiti

Govori se, da bode kardinalu Schwarzenbergu imenovan naslednikom grof Schönborn, škof v Budjepeščah, brat moravskega namestnika. Grof Schönborn odlikuje se po svoji veliki naobrazenosti in pobožnosti, je pa tudi odločen Čeh. Ustavoverna lista uže zdaj javkajo, da bi Schönborn kot kardinal koj vso Česko počesil.

„Agr. Ztg.“ poroča, da se bode zakon o preustroju ogerske górenje zbornice gotovo vsprejel v odseku kakor tudi v poslanski zbornici s spremembami górenje zbornice. Ministerski predsednik Tisza se je baje odločil, stavili pri tej zadevi kabinétno vprašanje.

Tuje dežele.

Med italijanskimi kmeti v okolici Mantove nastali so zaradi revščine, pomanjkanja vsakdanjega živeža veliki nemiri. Med kmete so se razdelili oklici, kateri jih pozivljejo, naj gredo oboroženi proti Mantovi. Vojaki skušajo zopet napraviti mir. Ti nemiri nimajo nikakega političnega ali socijalističnega pomena, a so živo svarilo italijanski vladi, da mora kaj storiti za kmeta. Italijanski kmet pa je tudi, izimši Toskano, najbednejši na vsem svetu; on skoro umira glada. Vlada bode morala misliti na to, da se kmetu pomaga, in če bi se mogli ti nemiri razširiti in postati opasni za celo Italijo.

Francoski kabinet še vedno ni sestavljen. Freycinet ne more najti pravih mož, in čuje se uže, da bode izročen mu mandat položil nazaj v roke Grevyju. Največje ovire delajo oportunisti, kateri hoté na vsak način najbrojnejše biti v kabinetu zastopani. — General Brière v najnovejših telegramih ne pripisuje padu Langsona tolike važnosti nego v prejšnjih, češ, da je obrist Herbinge nekoliko prehitro in brez potrebe umaknil se v Dongson in potem v Chu.

V Parizu snuje se „Mirovna liga“, katera hoče delati na to, da se vojaki pokličejo iz Tonkinga nazaj, ministerstvo pa se posadi na zatožno klop. V torek zvečer imel je osnovalni odbor sejo, pri kateri je sklenil sklicati občni shod, pri katerem se bode razgovarjalo „o sklepu miru in o zatožbi ministerstva ter njega pomagačev.“ Vabila so se uže razposlala.

Iz Londona se poroča, da se je v četrtek zvečer vršil velik občni shod v dvorani Saint-James; shoda udeležili so se radikalni in liberalni poslanci. Protestovalo se je proti nadaljevanju vojne v Sudanu. Bradlaugh je predsedoval. Sklepi tega shoda označujejo vpad v Sudan kot moralno neopravičen in škodljiv angleškemu interesom. Vlada se pozivlje, naj pokliče vojake nazaj; liberalnim in radikalnim poslancem pa se naroča, naj ne dovolijo nobene svote več za vojno.

Izjava, s katero je v angleški dolenji zbornici državni podtajnik Fitzmaurice odgovoril na predlog, naj se Helgoland prepusti Nemčiji, se glasi:

Cerkev in država je zatiravala ta običaj, a narod držal se ga je z vso silo. Znamenito je posebno, kako da je narod, pa tudi ugrabljenica sama tako lahko oprostila to nasilstvo. Bogišič meni, ka ima narod v obče rad vse, kar je junško in smelo, ter da ugrabljene devovke, ako se jej ni uže drugi prikupil, po njeni ženski naravi ne žali preveč, da se jej je ravno zavoljo ženitbe nekoliko sile učinilo. Zavoljo tega navadno tudi ugrabljenica sama najbolje teši in miri srdite svoje brate in zadrugare ter jih spravlja s svojim možem. Mogoče tudi, da se še posebno ponasa s tem, da se je zavoljo nje več ljudi v tako veliko nevarnost podalo in potem je naravno, da jim je za to hvaležna. Nek čuden običaj, imenoval bi ga najraje karikaturu otmice, bil še je v našem stoletju po nekaterih ruskih pokrajinah v navadi. Mladenič in dekle sta vse na tihoma dogovorila, določila sta dan ubežanja, ona mu dá svoje boljše haljne ter kiné nekako v zalog, in ko določeni dan pride, zbežita, toda, in to je pomembljivo, vse to se vrši z dovoljenjem in znanjem roditeljev, kateri k temu privolijo, da si — vom

Ne more se podpirati teorija, da bi bilo železi, naj se posestva zaradi tega odstopijo, ker v tem trenutju nimajo velike vrednosti. Po taki teoriji bi se moglo tudi govoriti o predaji Kanalskih otokov Franciji. Predlog, naj bi se otok prepustil Nemčiji, bi povzročil resna politična nasprotstva, ker otok leži na meji Šlezvik-Holsteina, in bi pri vprašanji, ali vojvodina pripada Danski ali Nemčiji, Helgolanci bili prej prvega mnenja. Da je otok velike važnosti za ribarenje v Severnem morji, je vnanjemu uradu dobro znano.

Dopisi.

Z Obrha v Ribniški dolini, 2. aprila. (Izv. dop.) Gospod urednik, ne zveselite se preveč, ko ugledate te vrstice, misleč, da ste dobili novega dopisovalca! Mogoče, da še kedaj pomočim v črnilo okorno svoje peró, a zavezati se k temu nikakor ne morem, in sicer uže zaradi tega ne, ker sem jeden onih ljudij, ki potrebujejo najmanj pol leta, predno se pripravijo h kakemu pisanju. Tako sem se tudi to pot pripravljaj. Od kar je umolknil znani mežnar od sv. Ane, prijemal sem vedno za peró, a izvršil svojega namena nikdar nisem, misleč, da se bo vender le zopet oglasil. Moj up je bil zastonj. Ubogi mož je v hudi letošnji zimi ali zmrznil, ali pa se je bil v svoji radovednosti podal v ono čudovito jamo na Mali Gori, o koji je večkrat pravil in iz koje sedaj več ni mogel na beli dan. Škoda moža! Časih je le kako dobro povedal. Sicer je za to le malo hvaležnosti užil. Da-si je svojim rojakom najboljše želel, da-si se je vedno potegoval za njih korist, napadali so ga le-ti in spuščali nanj svoje „čičifaje“, kakor bi jim bil ne vem kaj storil. Resnice njegovih besedij sicer niso nikjer in nikoli ovrgli, da, kakor se meni zdi, bili so o njej sami po polnem prepričani, a marali ga zaradi tega niso, ker svojih besedij ni dal tiskati po njihovem mnenju na pravem mestu. O obžalovanja vredna kratkovidnost! Kakor bi resnica ne bila vedno jedna in ista, kakor bi resnica zgubila kaj na svoji vrednosti, naj se uže tu ali tam izgovori!

A kaj vzdihujem? Vidi se, da nisem vaje pisanja. Zaletel sem se, premagan od svojih čutov in mislij, ne da bi bil pravi začetek napravil. Spodobilo bi se pač bilo, da se nekoliko predstavim, da povem, od kod sem in kaj da sem. Sicer si „Ljublj. List“ z menoj ne bo na posebnem dobičku; preverjen sem, da mu ne bodem pridobil posebne veljave, ako je uže sedaj nima. A to nič ne dé. Svet se ne sme slepiti. Vsakdo naj zvé, s kom da ima opraviti. Od kod da sem, to pač ne bo težko uganiti, saj se precej iz začetka razvidi, kje da pišem. A kje je ta Obrh? Nekdo je čitateljem „Ljublj. Lista“ uže pravil, kje tista čudovita voda Rakitnišča izvira, ki ima to posebnost, da je celo poletje, tudi v najhujši vročini,

neizrečeno mrzla, a po zimi, in sicer tudi v najhujšem mrazu, nikdar ne zamrzne, ki ne hrani v sebi ne ribe, ne raka, ki časih s strašno hitrostjo naraste ter zalije ob nji stoječe mline, in ki ima tako velik, tako globok izvir.

Pri tem izviru je Obrh. Nad Obrhom vzdiguje se kosat hrib in za tem hribom s temnimi smrekami obrastena gora. Za tem hribom, pod to goró je moj dom. In kaj sem? Reven smolár! Naj se ne prestrašijo dragi čitatelji, naj ne prejenjajo z branjem, misleč, da od te strani ne more priti ničesar dobrega. Bil sem nekedaj tudi med svetom, in da sem sedaj tukaj, ne priča družega, nego tó, da imam mnoge žalostne izkušnje in da sem imel mnogo smole uže tedaj, ko je še nisem iskal! A o tej sedaj ne bodem pravil. To ni mi bil namén, ko sem prijel za peró. Osramotiti sem le hotel inteligentnejše svoje rojake, ki so v pisanji bolje vajeni, nego jaz, pa se ne ganejo. Jaz namreč smatram kraj, iz kojega se, bodi si po časopisih, bodi si kje drugje, mnogo dopisuje, vselej jako zbujenim. Ako tudi drugi ljudje tako sodijo, kaj porekó potem o prebivalstvu Ribniške doline? Da ni prebrisano, da ni vzbujeno, tega oni ne bode trdil, ki ga natančneje pozná. A komur ni bila dana priložnost, spoznavati ga, znal bi napačno soditi o njem. Zató bilo bi pač prav, ko bi tudi Ribničanje malo bolj pogosto oglašali se pred svetom.

Pa dovelj zdaj o tem. Leži mi še nekaj drugega na srci. Priden bralec časopisov sem jaz. Kadar mi pripušča čas — se vé, da se to navadno le ob nedeljah in praznikih prigodi — primem za ta ali oni list in ga prebiram. Sicer mi prihajajo novosti nekoliko pozneje, nego drugim ljudém. Pismošče sem ní in časa mi tudi primanjkuje, da bi hodil vsak dan do bližnje poštné postaje. Tako se časih prigodi, da sem za cel teden zadržan. A to nič ne škodi. Zvem potem pa ob enem tolikanj več.

Ko sem prejemal zadnjič časopise, čul sem četvorico ljudij, ko so se ravno razgovarjali o novi obliki „Ljubljanskega Lista“. Sklepalo se je o tem tó in ono, dopadalo je skoro vse, samo načelne črke, te niso ugajale nikomur. „Nemške so“, tako se je trdilo in zmajavalo z glavo. In jeden izmed njih, ki je bil videti bolj učen, rekel je: „To je slab omen!“ A jaz stopil sem na to med modrujoče ter sem jim javil svoje menenje, rekoč: „Možje, jaz mislim, da je merodajna pred vsem vsebina lista, ne njegova oblika. Kader najdete v „Ljubljanskem Listu“ kako vrstico, ki bo žalila narodnost slovensko, iz koje se bode dalo sklepati, da list ne zastopa več koristi našega ljudstva, pokažite mi jo, jaz zaženem prvi kamen nanj! Sicer pa ste gledé črk v zmoti. Kolikor jaz te stvari umejem, niso nemške, ampak francoske.“ Možje so me poznali in so vedeli, da ni bil

erhabenen zum lächerlichen ist nur ein schritt — prihranijo svatbene stroške. Ta otmica torej nima ničesar romantiškega na sebi.

Omeniti še hočem, da nam za nekatere ruske pokrajine poroča kronist Nestor o čudnem načinu stopanja v zakon. O rodovih Radimicev, Vjaticev in Severjanov pripoveduje, da niso imeli pravih zakonov, ampak da so napravljali vesele igre ter pleše, pri katerih so se mladeniči in devovke shajale. Tam si je izbral vsak tisto, s katero je bil ene misli, ter tako sklenil zakon. Temu odgovarja navada, ki se je nahajala še v preteklem stoletju v Petrogradu ter po nekaterih maloruskih pokrajinah, kjer je bil navaden pravi dekliski somenj.

V vseh načinih stopanja v zakon, katere sem omenjal, vidimo prvotno in vladajočo misel, da le volja ženina ter neveste odločuje, ali bi se vzela. Če otmičara pri Jugoslovanih pred domačega sodnika dovedejo, ta dekle pokliče, in ako ona na vprašanje „je-li sila ili draga volja“, odgovori, da se jej ne godi sila, nego da je njena volja, sledeti možu, ki jo je siloma iz očetove hiše odve-

del, te vezi nihče razrušiti ne more. Pri najvažnejšem koraku v svojem življenji bila je torej Slovanka povsem svobodna, sama je odločevala. Da temu lepemu principu menda vsakdanjost ni povsod in o vsakem času odgovarjala, kdo bi na tem dvojil — „die schlechte wirklichkeit“, o kateri Hegel govori, kje manjka, kje je ni?

Slovani živeli so v jednoženstvu. Da drugih dokazov ne bi imeli, sklepali bi to uže lahko iz združne oblike rodbine, v kateri, ker gre ženitba po strogem redu ter se mlajši ne sme oženiti, dokler se niso starejši zadrugari, navadno po več zadrugarov brez žene ostane. Omeniti moram, da se sicer tudi o nekaterih slovanskih knezih poroča, ki so imeli po več žen, tako na pr. jih je imel Samo dvanajst, toda to so le izjeme, ki nas ne smejo motiti. Knezi, kralji, niso slovanske, ampak po Slovanih le posnete institucije. Z dostojanstvom vred posneli so Slovani tudi vse, kar je z njim bilo v zvezi, in tako je mnogoženstvo nemških knezov prišlo tudi na slovanska tla. Prostemu narodu pa je ostalo zmirom neznanó.

(Dalje prihodnjič.)

od vselej moj posel, smolo kuhati. Spogledali so se in bilo je videti, kakor bi jih bile moje besede potolažile.

A zdaj sem truden! Jenjati moram, predno sem prišel do stvari, ki bi jo bil pred vsem rad izgovoril. Prijazne spomladne sapice pihljajo ter šumé po zelenih vrhéh vitkih smrek, ki obdajajo od vseh strani leseno mojo kočó. Sladkomamljivo je to šepetanje, nekak trud vlega se mi na trepalnice, roka mi zastaja — o, naj nekoliko zadrem-ljem, morda pa kedaj pozneje nadomestim, kar sedaj zamudim!

Smolar.

Razne vesti.

— (Grozno dejanje.) Iz Budimpešte poroča se o naslednjem strašnem dejanji: V eni najbolj živahnih in obljudenih ulic bili ste pri nekem zdravniku dve deklici na stanovanji, in sicer dvajsetletna, jako lepa Veronika Pešek, pa osemletna Roza Budai. Ko je hotela predvčeranjim ob 4. uri popoldne k njima zdrav-nikova hišina, dobila je vrata zaprta. Ker se navzlic vsemu trkanji v sobi nihče oglasil ni, vlomila je vrata. A komaj pogleda v sobo, obrne se prestrašena nazaj in steče glasno kričaje na ulico, da bi dobila kacega redarja. Ko oblastnija na mesto pride, pokaže se ji strašen prizor. V prvi sobi na tleh ležala je starejša deklica čisto brez vse obleke, s prerezanim trebuhom in vratom, a v drugi sobi na postelji mlajša tudi s preparanim trebuhom. Vse omare bile so odprte in po-brane iz njih vse dragocenosti. Kdo je izvršil strašni zločin, se sedaj še ne vé. Sluti pa se, da je to storil nek enoletni prostovoljec, ki je bil v starejšo deklico zaljubljen, a ga ona ni marala in ji je uže enkrat pretil, da jo ustrelí. Drugi pa zopet pripovedujejo, da je prišel v stanovanje nesrečnih deklic tuj mož, ki je mlajšo deklico poslal po smodke, med tem pa umoril Veroniko Pešek. Ko je prišla una nazaj, usmrtil je še njo. — Vse prebivalstvo v obližji je v nepopisljivi razburjenosti.

— (Težko vprašanje.) Iz življenja profesorja Hyrtla pripoveduje se naslednja dogodbica: Znameniti anatom bil je njega dni ud izpraševalne komisije. Eden njegovih kolegov imel je, kakor mnogo družih, to na-vado, da je vseučelišnike pri izpitih z vsakojakimi malenkostimi mučil in speljal jih na led. Tako je na pr. rad vzel v roke majhen košček kosti, ga je od daleč pokazal kandidatu ter ga potem spraševal, od katere kosti je ta košček, kar je se ve da navadno bilo le težko uganiti. Tako brezmiselno izpraševanje je Hyrtla zelo jezilo in hotel je svojega kolego enkrat prav osmešiti. Pri nekem izpitu, pri katerem se je dotični profesor zopet s takimi vprašanji širokoustil, popade Hyrtl veliko kost, ki je na mizi ležala, jo skrije v rokav, potem pa po-kaže konec, ki je iz rokava ven molil, kandidatu, ter ga popraša, če li vo, kaka kost je to. Mladi medicinec takoj odgovori: „To je stegnenica.“ — Na to praša Hyrtl dalje: „Je li od možkega, ali od ženske?“ — Kandidat: „Od možkega.“ — Hyrtl: „Je ta kost kakega otroka ali odraslega človeka?“ — Kandidat: „Odraslega člo-veka.“ — Hyrtl: „Dobro! Mi li znate tudi povedati, kako je bilo možu imé?“ Tega vprašanja kandidat pač ni mogel povedati, a sekantni profesor je baje raz-umil, kam vse to meri.

— (Maščevanje pregnanca.) Znano je, da so bili Angleži tisti, ki so pripomogli do tega, da je bil nekdanji khedive Ismail paša poslan v prognanstvo. Pregonec se je sedaj Angležem na zelo blag način maščeval. Poslal je namreč lord-mayorju v London menico za 100 funtov šterlingov, in sicer za spomenik Gordonov, o kojem se v priloženem pismu v jako las-kavih besedah izjavlja ter v ginljivih besedah obžaluje smrt slavnega junaka.

— (Velika dota.) Vojvoda Bedfordski dal je svoji hčeri, ki se je s sedanjim angleškim poslancem v Berlinu, sir Eduard Maletom, poročila, 150 000 funtov šterlingov za doto. Razen tega napravil je v poslančevi palači vse pohištvo in je daroval nevesti lišp v vrednosti 10 000 funtov šterlingov.

— (Zlat malik.) Pri Calistiahnavi v Mehiki izkopali so pred nedolгим Indijanci malika, narejenega iz čistega zlata, ki je tehtal 32 funtov. Indijanci so boga svojih pradedov razbili v koščke ter so te po tehtnici med se razdelili.

Domače stvari.

— (S potovanja prestolonaslednikov.) „Narodni List“ piše: „Vsako rodoljubno srce je pri-jetno iznenadilo, da je Nj. kr. visokost cesarjevič Ru-dolf ob svojem potovanji po Dalmaciji na vse izraze udanosti najrajši odgovarjal v hrvaščini in da je ob vsaki priliki na kak način dajal prednost naši dragi materinščini.“ Isti list poroča tudi, da je Nj. kr. vi-sokost cesaričina Stefaniya sklenila, priučiti si jeden slovansk jezik, ter da je vprašala namestnika dalmatin-skega, kateri jezik bi jej svetoval. Baron Jovanović pa jej je odgovoril: Srbsko-hrvatski.

— (Volitve v državni zbor.) Nek tukajšnji dnevnik vé povedati, da se bodo nove volitve za dr-žavni zbor vršile uže koncem maja ali pa začetkom junija, in da so imeli člani izvrševalnega odbora te dni v tej zadevi sejo, v kateri pa se je za sedaj baje le tó sklenilo: „da aktivni uradniki ne morejo biti kandidati.“ Ker dotični list ni vselej tako natančen, da bi se ne smelo o resnici tega, kar pové, časih dvojiti, zdi se nam tudi ta novica, in sicer tim manj istinita, ker si nikakor ne moremo misliti, da bi se dežela kranjska tebi nič meni nič hotela odpovedati tako častnemu zastopstvu, kakor ga je imela do sedaj v osebi sedanjega c. kr. predsednika najvišjega računskega dvora, eksc. grofa Hohenwarta, in da bi se zopredstavljala zopetni izvolitvi uradnika dež. odbora kranjskega, dr. Vošnjaka. — Prepričani smo, da bi velik del volilcev na Kranjskem s takim sklepom nikakor ne bil zadovoljen.

— (Bolezen mladega barona Alfreda Winklerja) v Reki postala je nevarnejša in so ga uže včeraj previdili s sv. zakramenti. Vsled najnovejših poročil leži bolnik v nezvesti. Daj Bog, da se mu na bolje obrne!

— (Dr. Emil vitez Stöckl †.) Sinoči ob 11. uri umrl je c. kr. vladni svetnik dr. vitez Stöckl po daljši bolezni. Pokojnik narodil se je l. 1824. v Celovci. Zdravilstvo studiral je na dunajskem vseučelišči in je bil l. 1848. promoviran doktorjem medicine in kirur-gije ter magistrrom porodništva. Leto potem postal je asistent na tedanjem ljubljanskem med.-kir. zavodu in ostal je tu, dokler ni bil imenovan mestnim fizikom; l. 1850. izročilo se mu je zdravljenje ubogih; oba ta posla opravljal je do l. 1873. Za časa, ko je razsajala vročinska bolezen in kolera, deloval je pokojnik zelo požrtvovalno. Za italijanske vojske bil je on vselej prvi izmed civilnih zdravnikov, kateri je prevzel vojaško bolnišnico; za to dobil je zelo pohvalna priznanja od vojaških in civilnih oblastnij, in l. 1859. odlikoval ga je Nj. veličanstvo cesar s Fran Josipovim redom. Z Najvišjim odlokom z dné 25. julija 1873 bil je ime-novan c. kr. svetnikom in deželnim sanitetnim referen-tom za Kranjsko in je bil od tega časa nepretrgoma predsednik deželnega sanitetnega sveta. Predsedoval je tudi patrijotičnemu deželnemu pomočnemu društvu „Ru-dečega križa“ ves čas njegovega obstanka. Pokojnik pokazal je kot zdravnik čestokrat svojo človekoljubnost; bil je pošten in odkrit značaj, spoštovan od vsacega, kdor ga je poznal,

— (Visokodušno volilo.) Pred kratkim umrši gosp. J. Potočin, potomec dobro znane rodoljubne dru-žine Potočinove, volil je v svoji oporoki „Slovenski Matici“ svoto 500 gold.

— (Pastirski list ljubljanskega knezo-škofa) dr. J. Missije čital se bode v ponedeljek dné 6. t. m. po vseh cerkvah. Ta pastirski list govori o Metodovem delovanji med slovanskimi narodi ter ko-nečno odredja, da naj se odslej naprej vsako leto praznuje sv. Metod v 6. dan aprila.

— (Duhovenske spremembe v ljubljans-ki škofiji.) Gosp. Janez Novak, kaplan v Moš-njah, dobil je faro Smlednik; g. Karol Klinar in Janez Cimbas podasta se v pokoj — Fara Trnovo v bistrški dekaniji razpisana je do 7. maja.

— (Gosp. dr. Lav. Gregorec,) bivši ured-nik „Slov. Gospodarja“ skozi deset let, podal se je dné 31. m. m. na svojo novo mesto kot župnik in ka-nonik pri Novi Cerkvi. V Celji na kolodvoru pozdra-vilo ga je več odličnjakov.

— (Podoba p. Marka Pohlina) našel je gosp. Fr. Levstik v tukajšnji licealni knjižnici. Po-

doba nahaja se vezana pri „Malem besediši“, in sicer pri oni knjigi, katero je imel p. Marko Pohlín v svoji knjižnici. Od Pohlina prišla je ta knjiga v posest Kopitarjevo, iz Kopitarjeve zapuščine pa v licealno knjižnico.

— (Postni pridigar) g. p. Karol Hüvner skončal je včeraj svoje postne pridige. Priljubljeni pro-povednik pridigoval bode še v nedeljo ob 10. uri, v ponedeljek pa bode odpotoval.

— (Gozdni požar.) Iz Celja se poroča: Dné 17. m. m. nastal je pri odlaganji pepela iz železniškega stroja na kolodvoru južne železnice v Trbovljah gozdni požar. Ogenj uničil je okolo 50 oral gozda; kolika je škoda, se še ni preračunilo.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Pariz, 4. aprila. Kriza še vedno traje. Ker so se različne kombinacije razbile, prevzel je včeraj Constans sestavljanje francoskega kabineta. — Iz Charleroi se poroča, da je v premogovih jamah marcinelskih vsled razstrelbe treskavega plina bilo usmrtenih 18 delavcev.

Budimpešta, 3. aprila. Včeraj zvršil se je tukaj strašan umor. Neznani zločinec prerezal je dvema deklicama, 21letni in 8letni, vrat ter potem preporjal trupli. Iz omar so bile pokradene dra-gotine. Priprli so nekega jednoletnega prostovoljca Csanka, kateri je bil baje ljubimec starejše de-klice. Pri njem so našli dva prstana od domne-vane ljubice. Csank hoče dokazati, da je bil ob času umora na drugem kraju.

Washington, 3. aprila. V včerajšnji seji kabineta se je sklenilo, da se obdrži pot med Panamo in Colonom prosta, in to se, če treba, doseže s silo. Vlada poslala bode še več vojnih ladij v Aspinvall.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 4. aprila.

	gld.
Jednotni dr. dolg v bankovcih	82.75
„ „ „ srebri	83.20
Zlata renta	107.75
5% avstr. renta	98.55
Delnice národne banke	860.—
Kreditne delnice	293.25
London 10 lir sterling	124.20
20 frankovec	9.80
Cekini c. kr.	5.80
100 dr. mark	60.60

Tuji.

Dné 2. aprila.

Pri Maliči: pl. Stöckl, c. kr. vladnega svetnika soproga; Krik, Lautner, in Rau, trgovci. z Dunaja. — Kalkhoff, trgovec, iz Remscheid.

Pri Slonu: Schrecker, Jarsch, Ritter, trgovci; Schmidl, učitelj, in dr. Pisko, urednik, z Dunaja. — Glanzmann, trgovec, iz Trsta. — Tuzzi, trgovec, iz Vidma. — Blasich, zasebnik, iz Siska. — Mally, fabrikant, iz Trziča. Pri Južnem kolodvoru: Maurer, c. kr. nadlajtenant, iz Levova.

Umrli so:

V civilni bolnici:

Dné 3. aprila. Marija Potokar, gostinja, 70 l., sta-rostno opešanje.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
3. aprila	7. zjutraj 2. pop. 9. zvečer	732.23 730.99 731.51	4.0 14.6 8.2	zpd. sl. vzh. sl. jzpd. sl.	megla p. js. obl.	dež 1.20

Najboljša semena!

Velikanska pesa, velikansko korenje, prava, naj-boljša cesarska senožetna mešanica (trave in detelje), domača in nemška detelja, prava japonska ajda, ona, en malo gostejše sejana, za zeleno klajo posebno iz-vrstna, kakor tudi druga zanesljiva, kaljiva in naj-boljša semena priporoča po najnižji ceni

J. R. Paulin,

(35) 6—6

specerijski trgovec,

Pred škofijo št. 1, na voglu Špitalskih ulic

Antirrheumon

pripravljan od **G. Piccolija**, lekarja „pri angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Najboljše sredstvo zoper trganje, protin, otrpnenje čutnic, boleti v križi in prsih, revmatični glav- in zoboból.

Steklenica 40 kr.

Naročila z dežele se nemudoma izvršujejo po pošti. (105) 15-12

Cesarsko in eksportno pivo

v steklenicah priporoča

A. Mayerjeva

trgovina piva v steklenicah

v Ljubljani. (1) 51-15

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se najvdanjeje zahvaljuje svojim p. r. odjemnikom za njemu do sedaj izkazano zaupanje in priporočila k nastali sezoni svojo dobro preskrbljeno in izbrano zalogo

solnčnikov

za gospé in gospode

v jako lepi in veliki izbiri, priproste kakor tudi najelegantnejše oprave, po najnižjih cenah; dalje

dežnike

v neizčrpiljivi izbiri vsake velikosti in iz vsake vrste blaga, na pr. iz pavle, alpakke, clotha, botany-blaga, pol-svile, svile, double-face-svile itd., na običajnih kakor i na tako priljubljenih praktičnih patentovanih avtomat-stojalnih z modernimi palicami po najnižjih cenah.

Specijalitete v dežnikih: Patentovani samo-odpiralniki, patentovani samo-zapiralniki, razložljivi dežniki in solnčniki za v kovčge; dalje solnčniki in dežniki s Titania-palico in zlatim stojalom so vedno na prodaj.

Preveleka in popravljane se kar najhitreje oskrbava, naročbe z dežele na posamične dežnike in solnčnike izvršujejo se natanko vsled zahteve promptno proti povzetju.

Razpečevalcem so vsled zahteve na razpolaganje dopodrobni cenilniki franco

L. Mikusch

fabrikant dežnikov in solnčnikov, Ljubljana, Mestni trg št. 15. (41) 5-1

Protikataralično

salicilne kroglice

izdelovane po **G. Piccoliji**, lekarji „pri angelju“, Ljubljana, Dunajska cesta.

Pomirijo dražest in so močaste in raztvarjajo slezo, so izborno sredstvo zoper kašelj, hripavost, boleti v prsih in vratu in zaradi antiseptičnega učinka vsled nahajajočega salicilno-kislega natrona najboljše varovalno sredstvo zoper davico ali difteritiko.

1 škatulja 20 kr.

Naročbe z dežele izvršujejo se nemudoma po pošti. (106) 15-12

v Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat**. Cena 1 gld.

II. **Pripovedni spisi:** Jurij

Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.

III. zvezek: **Pripovedni spisi:** Do-

men, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovskova sodba. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 11

V našem založništvu je izišel na svetlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčič-eve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

V založništvu našem izišla na svetlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Umetne zobe in zobovja

vdevlje po najnovšem američanskem načinu brez vsake bolečine ter izvršuje plombovanje (39) 3 zobne operacije

zobozdravnik **A. Paichel**, poleg Hradeckega mostu, 1. nadstropje.



MARIA-ZELLER TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20

J. pl. Trnkoczy, lekar pri „pri zlatem samorogu“ priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijateljke kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: **mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.** — 1 Steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld. **Svarilo!** Opozorjamo, da se tiste **istinite Marijateljke kapljice** dobivajo samo v lekarni pri „**Samorogu**“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri **J. pl. Trnkoczyju**. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje



Schutzmarke,

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem**, **trganje po udih**, **bolečine v križu** ter **živcih**, **oteklino**, **otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**ovetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s **zraven stoječim znamenjem**; 1 steklenica 50 kr.

Planinski zeliščni sirop kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in plučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in sirupi.

Pomuhljevo

(8) 6

ribje



olje

najboljše vrste, izborno zoper **bramore**, **pljučnico**, **kožne izpuške** in **bezgavne otekline**. 1 steklenica 60 kr., 1 velika 1 gold.

Salicilna ustna voda

najboljše za ohranjanje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kri čistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatuljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila z dežele izvrše se tekoj v lekarni pri „**Samorogu**“ **Jul. pl. TRNKOCZY-ja** na Mestnem trgu v Ljubljani.

Tiskata in zalagata **Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg** v Ljubljani.

Do 1. junija in počenši s 1. septembrom dalje cena stanovanj za 25% znižana.

Zdravišče

Krapina-Toplice

na Hrvatskem (poštna in brzojavna postaja).

To kopelišče je od železniške postaje Zaprešić na prgi Zidani-Most-Sisek 3 in od postaje Poličane južne železnice 4½ ure oddaljeno. Gorke kopelji za bolne ude (30° do 45° R.) v tem zavodu so neprekosljive v svoji znameniti zdravilni sili pri protinu, trganju po žilah in členih in njih zlih posledicah, pri bolečinah v ledji in živcih, pri kožnih boleznih in ranah, kronični bolezni v jetrih, otrpnenji, pri ženskih boleznih, na pr. gledé maternice itd. Kopelišče otvorjeno je od 1. aprila do konca meseca oktobra, ter veliki bassini, separatne mramorne kadi za kopanje (banje) in škropilne (douche) kopelji, dalje kaldarije (kamrice za potenje), traba massage (drgnjenje), lekarna itd. ugajajo najnovjšim zdravilnim načelom; stanovanja, restavracije, obedni in biljardni salon, ter kavarna, kursalon in lastna godba, nasadi v parku, knjižnica itd. podajajo vsakršni novošegni komfort v polni meri. S 1. majem pričenši vozijo poštni omnibusi z neomejenim sprejemanjem oseb gledé vožnje med kopeliščem in železniško postajo Poličane — po prihodu dunajskega poštne vlaka ob polu 10. uri dopoldne — vožnja za osebo stane 3 gld. K kakemu drugemu vlaku na razpolaganje so vozovi. Počenši s 1. junijem se v Zaprešići pri dohodu vsacega vlaka dobé vozovi v Krapina-Toplice. Na vprašanja odgovarjata in pojasnila o kopališču podajeta kopelišno ravateljstvo ter kopelišni zdravnik, zdravstveni svetnik **dr. Edgar vitez Aigner**, tukaj. Knjižice o kopelišču dobivajo se v vseh bukvarnah, razkazila pa pri vodstvu.

Krapina-Toplice meseca aprila 1885.

Odgovorni urednik **J. Naglič**.